

[P. Munch.]

Vaabenarters Vedkommende. Noget mere uligeligt, noget mere i hele sin Karakter himmelraabende meningsløst end den nuværende Form for Værnepligt i Danmark tror jeg man skal søge langt omkring i Verden for at finde.

Den højtærede Minister sagde, at en Ordning, der medførte en Afskaffelse af den tvungne Værnepligt, vilde forøge Udgifterne i meget høj Grad. Ja, det kommer an paa, hvad man forstaar ved Udgifterne. Hvis man ved Udgifterne forstaar den Byrde, der hviler paa den danske Befolkning, blev jo Udgifterne, selv om man tilvejebragte en hvervet Styrke, ikke forøget; for naar Staten nu slipper saa forholdsvis billigt, opnaas dette udelukkende derved, at man paatvinger en Række Statsborgere en bestemt Ydelse i Statens Tjeneste uden at betale dem for det paa samme Maade, som andre Ydelser indenfor det danske Samfund betales.

Hele den bestaaende Ordning er en eneste stor Uret, og derfor kan jeg for saa vidt, som det fremgaar af mangfoldige andre Forhandlinger, i høj Grad sympatisere med Tanken om denne Ordningens Afskaffelse. Jeg tror imidlertid ikke, der er megen Udsigt til, at et Forslag formet som det foreliggende bringer os nævneværdigt frem. Kommer Forslaget til Afstemning, er vi villige til at stemme for det, men jeg tror, de to ærede Forslagsstillere vilde tjene den Sag, de fører frem her, betydelig bedre, hvis de vilde slutte sig til et Ændringsforslag; der udvidede Forslaget til samme Omfang, som det Forslag havde, der var til Afstemning i Fjor.

Forsvarsministeren (Brorsen): Med Hensyn til Spørgsmaalet Folkeafstemning behøver jeg kun at anmode de ærede Medlemmer om at genkalde i Erindringen de Folkeafstemninger, vi har haft her i Danmark for ikke saa forfærdelig længe siden om meget vigtige Spørgsmaal, hvor det kun var en forholdsvis ringe Del af Befolkningen, der vilde ulejlig sig for at afgive deres Stemme. Derfor tror jeg, jeg har Ret til at udtale, at der ikke er nogen stærk Trang i det danske Folk til den ene Gang efter den anden at blive ulejlig med Folkeafstemning om en tidt meget vanskelig Sag, som vi maaske ikke kan, blive enige om her i Rigsdagen.

Med Hensyn til det foreliggende Spørgsmaal vil jeg sige, at det er meget mere kompliceret, end man vil gøre det til fra Forslagsstillernes Side — det ærede Medlem Hr.

L. Rasmussen var ogsaa noget inde herpaa. I det Øjeblik, det gaar ud til Folkeafstemning og det bliver vedtaget, at den almindelige Værnepligt skal afskaffes, hvad saa? Det skulde man dog have en lille Smule at vide om; og det har vi ikke faaet det fjerneste at vide om fra Forslagsstillernes Side. Jeg vil for Resten sige, at der kan drages Analogier. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem, der er en saa ivrig Tilhænger af Grundskatter — han vil jo have, at vi overhovedet ikke skal have andre Skatter her i Landet end Grundskatter — kunde tænke sig, at man stillede det Spørgsmaal til det danske Folk: Vil I have Ejendomsskatter, eller vil I være fuldstændig fri for dem? Vilde man finde det rigtigt, at det kom til Folkeafstemning? Og for saa vidt der blev et Flertal for ingen Ejendomsskatter, vilde han saa som Rigsdagsmand forpligte sig til at følge den Anvisning, der var givet ved Folkeafstemningen? Det kunde det være rart at faa at vide. Jeg haaber i hvert Fald, det, jeg her siger, kan bidrage til, at det ærede Medlem tænker sig noget mere om, end han har gjort, inden han fremsatte sit Forslag her.

Saa har man fra forskellig Side været inde paa, at vi ikke havde almindelig Værnepligt her i Landet. Jo, det har vi, alle er lige her, der er ingen, der paa Forhaand er undtaget. Det er nemlig det store Spørgsmaal. Den rige Mands Son maa lige saa godt som den fattiges gaa ind og være Soldat, der er ingen, der paa Forhaand er undtaget. At saa en Del af dem, der i og for sig er tjenstdygtige, ikke bliver indkaldt, skyldes jo økonomiske Grunde. Men for Resten er det slet ikke saa grelt, som man vil fremstille det fra de forskellige Sider — det ærede Medlem Hr. P. Munch var ogsaa inde derpaa for et Øjeblik siden.

Jeg vil gerne oplyse, at i det sidste Aar var der af ubetinget tjenstdygtige ca. 15 000, og af disse 15 000 blev over 12 000 indkaldt. Man vil se, at af de 15 000 blev $\frac{4}{5}$ indkaldt.

Jeg havde for Resten Lejlighed til, da Forsvarslovene, som jeg har forelagt her, var til Behandling, at udtale mig om hele Sessionsspørgsmaalet. Jeg mener, der kunde gøres noget mere i Retning af at faa de unge sigtet paa en saadan Maade, at de, der skulde være Soldater, var de i fysisk og aandelig Henseende bedst udrustede. Det mener jeg er et Spørgsmaal, man ogsaa skulde tage op indenfor det Udvalg, der har Forslag til Rigets Forsvar under Overvejelse.

Jeg tror, at hvis man gik bort fra den